

БРОЙ
03/ 2020

SOS 112

специализирано издание за пожарна безопасност и защита на населението

АТАКАТА НА COVID-19

COVID 19

Корона вирус 2019 / COVID-19 ▼

Хърватия

Силно земетресение в Загреб, има пострадали и щети ▼

Любопитно

Защо далматинците са официалните пожарникарски кучета в Америка?

Проекти

Трансгранично сътрудничество срещу промишлени аварии (CBCAID)

„Повишаване капацитета на органите на изпълнителната власт и органите на пожарна безопасност и защита на населението за действие при възникване на бедствия, пожари и извънредни ситуации в Република България“ по Оперативна програма „Административен капацитет “

„Повишаване капацитета на териториалните структури на ГДПБЗН-МВР за реакция при наводнения“ по Оперативна програма „Околна среда 2007-2013 г.“

Програма за Трансгранично сътрудничество „Румъния-България 2007-2013“

PREDICT „Обучения и тренировки на деца, младежи и хора в неравностойно положение за превенция и реагиране при бедствия“, финансиран по Програма „Еразъм+“ ▼

SOS 112 Специализирано издание за пожарна безопасност и защита на населението

Основано през декември 1894;
Бр. 03/ 2020 г. (925)
Година двадесет и седма
ISSN 1314-8044

Банкова сметка:

IBAN: BG50BNBG9661 3100 1561 01

БНБ - Централно управление

ГДПБЗН - МВР

BIC: BNBG BGSD

Редакционна колегия

Ръкописи не се връщат

Графика:

Рей Дизайн

Броят е приключен на:

30.03.2020 г.

АДРЕС: 1309 - СОФИЯ, УЛ. "ПИРОТСКА" 171 А, ГДПБЗН -1 ЕТАЖ, ТЕЛЕФОН: 9821132, E-MAIL: spisanie_sos112@abv.bg

Корона вирус 2019 / COVID-19

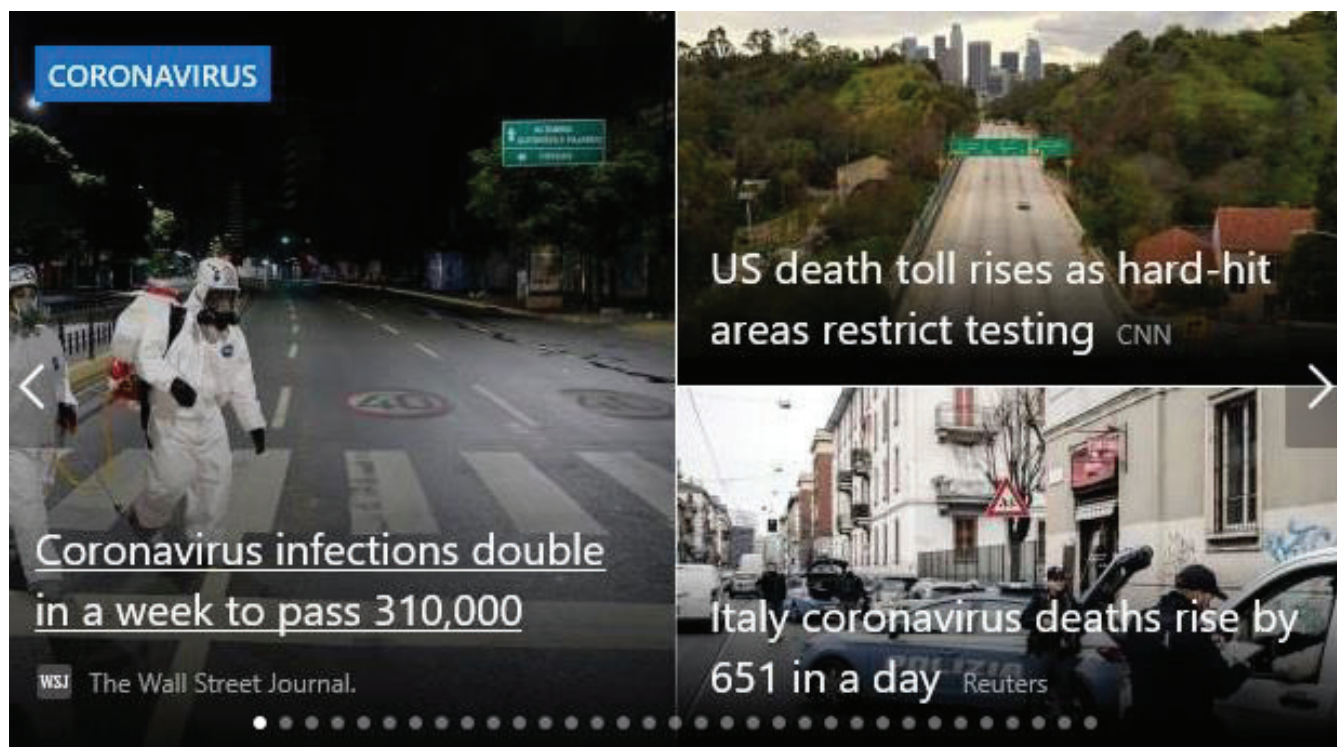
„Да дадем своята подкрепа и признателност на служителите от първа линия в борбата с COVID-19, медицински работници, служители от МВР, доброволци и много други, които ще ни спасяват в тези трудни времена.“

инж. Кристиян Христов Койчев – факултет „Пожарна безопасност и защита на населението“ (ПБЗН), Академия на МВР

Въведение

Пандемия – „Епидемия, която се разпространява масово сред цялото население в света, независимо от географското разположение“.

COVID-19 е новата заплаха, след тероризма, бедствията, аварията и катастрофите. Предизвиква човечеството да докаже, че може да се справи с поредната заплаха. Познатите за сега мерки на пръв поглед са лесно приложими, но изискват от всеки да докаже, че е решителен да ги приложи днес и сега. Заразата е около нас, невидима с просто око, коварна и опустошителна, а цената е загуба на човешки животи, фиг. 0.

Фиг. 0 Невидима заплаха, изпитание за всеки и за целия свят.

Работа на първа линия в условията на пандемия. Болестта се разпространява от човек към човек със скоростта на най-бързото превозно средство превозващо хора, със скоростта на здрависването, на контакта със заразени повърхности и..... В резултат на това, че заболяването все още не е изучено, **мерките за ограничаване на заразата се свеждат до ограничаване на контактите между хората и изолация.** Вторият комплекс от мерки е свързан с поддържане на хигиена, лична и обществена. Методът е **дезинфекция*** на повърхностите с дезинфекционни разтвори на контактните повърхности – точки на допир (дръжки на врати, копчета в асансьора, перила и др.) [2, 24].

Описаните по-долу насоки за справяне с пандемията са предложени от „Европейски център за превенция и контрол на заболяванията“ (ECDC) фиг. 1 и други водещи световни организации. Продиктувани от опита на китайските медици от първа линия в борбата с COVID-19.

Фиг. 1 „Европейски център за превенция и контрол на заболяванията“.

Основни насоки.

- Хигиена, деконтаминация – дезинфекция в не-здравни заведения;
- Лични предпазни средства (ЛПС);
- Алгоритъм за самоизолация и изолация с цел ограничаване на заразата на служители, изложени на риск от заразяване с COVID-19.

Почистване на околната среда в не-здравни заведения (например стаи, обществени служби, транспорт, училища и т.н.), когато в дадена организация има потвърдени случаи на COVID-19. Препоръките направени тук се основават на текущите познания за пандемията от коронавирус и доказателства, произтичащи от проучвания върху други сродни коронавируси, изучени до сега [3, 23].

На база опита натрупан от специалистите в Китай е установен причиняващия агент, участващ в настоящите огнища на корона вирусната болест 2019 COVID-19/SARS-CoV-2 (род: Betacoronavirus), принадлежащ към семейството на Coronaviridae, голямо семейство от обвивки с едноверижен РНК. Установено е че, корона вирусите се предават в повечето случаи чрез големи респираторни капчици и контактно предаване при допир със замърсени повърхности, но се предполагат и други начини на предаване, които не са изучени добре за сега. Времето на оцеляване на вируса в нормални условия на околната среда при средна температура 200 С, засягащи жизнеспособността на COVID-19 в околната среда, засега не са известни. На база извършени проучвания, оценяващи устойчивостта на подобни вируси в околната среда на други подобни корона вируси, причиняващи тежък остър респираторен синдром се изчислява да оцелее няколко дни в околната среда. А респираторния синдром

в Близкия изток (MERS-CoV), може да издържи повече от 48 часа при средна температура 20° C на различни повърхности [1-3].

Ограничаване на разпространението чрез дезинфекция.

Дезинфекция* – „Унищожаване на болестотворни микроби и др. извън организма със специални средства“.

Възможности за почистване, поради потенциалното оцеляване на вируса в околната среда в продължение на няколко дни, помещенията и зоните, потенциално замърсени с COVID-19/SARS-CoV-2, трябва да бъдат почистени преди повторната им употреба, като се използват продукти, съдържащи антимикробни агенти / дезинфектанти, за които е известно, че са ефективни срещу корона вирусите. Въпреки че липсват конкретни доказателства за тяхната ефективност срещу COVID-19/SARS-CoV-2, почистването с вода и домакински перилни препарати и използването на общи дезинфектанти трябва да са достатъчни за общо предпазно почистване. Проблемата се свежда до това, че трябва да се променят навичите на хората, като обработката стане многократно до 20 пъти на ден. Ключов момент в борбата с вируса промяната в навичите на хората и специалното отношение към хигиената в условията на пандемия. Същото се отнася и за работодателите, които трябва да заделят допълнителни средства за препарати и да организират дезинфекция на работните места.

Проучвания за ефективност на дезинфекциращите препарати.

В световната практика учените са тествали няколко антимикробни средства срещу различни корона вируси. Някои от активните съставки, напр. натриевият хипохлорит (съдържащ се в белината) и етанолът са широко достъпни в не-здравни и нелабораторни условия.

Наскоро доклад, който сравнява различни здравни препарати [4], открива, че тези със 70% етанол в концентрация имат по-силен ефект върху два различни корона вируса („миши хепатит вирус“ и вирус на „трансмисивен гастроентерит“) след едноминутно време на контакт върху твърди повърхности в сравнение с 0,06% натрий хипохлорит. Тестовите, проведени с помощта на COVID-19/SARS-CoV-2, показват, че натриевият хипохлорит е ефективен при концентрация от 0,5 и 0,1% след пет минути, когато се смеси с разтвор, съдържащ COVID-19/SARS-CoV-2 [5].

Методи за почистване.

Използването на 0,1% натриев хипохлорит (разреждане 1:50, ако се използва белина в начална концентрация 5%) след почистване с неутрален детергент се препоръчва за обеззаразяване, въпреки че няма данни за ефективността срещу COVID-19/SARS-CoV-2. За повърхности, които могат да бъдат повредени от натриевия хипохлорит, се използва етанол с концентрация 70% за дезактивация след почистване с неутрален детергент.

Почистване на не-здравни заведения.

Почистването трябва да се извършва с помощта на подходящите лични предпазни средства (ЛПС). Трябва да се спазват изискванията на производителя за правилното поставяне на ЛПС. Допълнителна информация за безопасните и здравословни условия на труд може да бъде намерена в техническата документация на ECDC „Безопасно използване на лични предпазни средства при лечението на инфекциозни заболявания с високо въздействие“ [27].

ЛПС** – лични предпазни средства. *Определение:* „Лично предпазно средство е всяко устройство или средство, предназначено да се използва от едно лице, за да го предпазва от една или повече възможни опасности, заплашващи неговото здраве и безопасност. Като ЛПС-ва се определят също съвкупност от устройства или средства, взаимно свързани от производителя, с цел да се предпазят едно лице от една или няколко опасности, които могат да се появят едновременно.“

ЛПС за еднократна употреба трябва да се третират като потенциално заразен материал и да се изхвърлят в съответствие с националните правила. Препоръчва се използването на еднократно или специално почистващо оборудване. ЛПС за нееднократна употреба трябва да се деконтаминират - дезинфекцират, като се използват наличните продукти (напр. 0,1% натриев хипохлорит или 70% етанол). Когато се използват други химически продукти, трябва да се спазват препоръките на производителя и продуктите да се подготвят и прилагат в съответствие с инструкцията на производителя. Когато използвате химически продукти за почистване, е важно помещението да се проветрява (например чрез отваряне на прозорците), за да се предпази здравето на персонала.

Decontamination / деконтаминация*** – „Обеззаразяване е процесът на почистване на защитни облекла, предмети, технически средства и или отстраняване на опасни вещества замърсители както и микроорганизми или опасни материали, включително химикали, радиоактивни вещества и инфекциозни причинители“.

Следните ЛПС се предлагат за употреба при почистване на не-здравни заведения, които вероятно ще бъдат замърсени от COVID-19/SARS-CoV-2.

- Маски – респиратори за лице (FFP) клас 2 или 3 (FFP2 или FFP3) фиг. 2, 3 и 4;

(Съществуват три основни различни видове маски за прах и течности под формата на аерозоли, които са регламентирани от европейския стандарт EN149: 2001 + A1: 2009 „Дихателни защитни устройства. Филтриране на половин маски за защита от частици. Изисквания, тестване, маркиране“ – това обхваща маски за прах от FFP и техните три оценки; FFP1, FFP2 и FFP3. Всяка различна класа маска е стъпка нагоре и осигурява по-голяма защита.)

- Очила или лицев щит, фиг. 5;
- Водоустойчива пелерина с дълъг ръкав за еднократна употреба или водоустойчив защитен гащеризон, фиг. 6;
- Ръкавици за еднократна употреба, фиг. 8.

Фиг. 2 Защитна маска респиратор *min* -FFP 1.

Фиг. 3 Защитна маска респиратор *min* - FFP 2.

Фиг. 4 Защитна маска респиратор *min* - FFP 3

ЛПС, обличане, носене и безопасно сваляне – при пациенти със съмнение или потвърден COVID-19

Цели на изследването:

- Да представим набор от лични предпазни средства (ЛПС), необходими за обслужване на хора със съмнения или потвърдени случаи на COVID-19;
- Да информираме служителите на спасителните служби и здравните работници за критичните аспекти при използването на ЛПС;
- Да съдействаме за подобряване на безопасността на труда при служители работещи на първа линия, здравните работници, полицаи, пожарникари и др. при пациенти съмнителни или потвърдени с COVID-19.

Тези препоръки се основават на текущите познания за COVID-19 и най-добрите практики за ползване на ЛПС.

Средният инкубационен период се оценява на 5 до 6 дни, като същия може да варира от 0 до 14 дни [1]. Понастоящем няма специфично лечение или ваксина срещу COVID-19. Въпреки, че обстановката в световен и национален план се променят с часове а редица научно-изследователски лаборатории работят денонощно. Основно обществото разчита на споделения опит на китайските лекари от първа линия. Повече информация за болестта е достъпна онлайн от ECDC [2] и WHO [3] и в последната ECDC бърза оценка на риска [4].

Дихателна защита.

- Респираторът/маската от специалния клас описан по-горе предпазва от вдишване на капчици и частици. Тъй като различните видове респиратори се вписват по различен начин между потребителите, респираторът изисква тест за монтаж, плътно прелепване към лицето и достъп на въздух само през филтриращия елемент;
- ECDC предлага да се използват респиратори с филтри за лице (FFP) от клас 2 или 3 (FFP2 или FFP3) при оценка на съмнителен случай или управление на потвърден случай. FFP3 респиратор трябва винаги да се използва при извършване на процедури с генериране на аерозол.
- Маски за лице (хирургически маски) предпазват главно от издишани капчици [5]; употребата им се препоръчва в случай на недостиг на респиратори и при оценка на всеки отделен случай.

Защита на очите фиг. 5.

- За предотвратяване достъпа на вируса до очната лигавица, трябва да се използват очила или лицеви щитове.
- Важно: очилата трябва да отговарят на чертите на лицето на потребителя и трябва да са съвместими с респиратора/маската.

Фиг. 5 Очила за защита на очите.

Защита на тялото фиг. 6.

- Водоустойчивите пелерини и гащеризони с дълъг ръкав трябва да се използват за предотвратяване на замърсяване на тялото. Този продукт не е необходимо да бъде стерилен, освен ако не се използва в стерилна среда (например операционна зала). Същия трябва да е с подходящ стандартен размер да не затруднява работата извършвана от медицинския работник или да е прекомерно малък и да не защитава определени части от тялото;
- Ако не са налични водоустойчиви гащеризони или пелерини, може да се използва и пластмасова престилка за еднократна употреба, носена над неводоустойчиви гащеризони или пелерини за еднократна медицинска помощ.

Фиг. 6 Облекло за защита на тялото тип гащеризон.

Защитата на околните може да се извърши и чрез изолиране на пациента фиг. 7 в специална защитена носилка, която изолира пациента от околната среда. Същите са предназначени главно за между болничен транспорт при установени пациенти с остри заразни инфекции. Обикновено трансфер на пациент в инфекциозно отделение или болница.

Фиг. 7 Изолиране на пациента от околната среда и транспортиране до инфекциозно отделение.

Защита на ръцете фиг. 8.

- Ръкавиците трябва да се използват при овладяване на пациенти със съмнение или потвърждение на COVID-19.
- За по-подробна информация относно ЛПС, когато се грижите за пациенти със заподозрян или потвърден COVID-19. ECDC препоръчва да се обърне внимание на литературен източник , European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC). „Personal protective equipment (PPE) needs in healthcare settings for the care of patients with suspected or confirmed novel coronavirus (2019-nCoV) 2020“ [cited 2020 25 February]. Stockholm: ECDC; 2020 [12].

Фиг. 8 Защитни ръкавици, за предпазване на спасители и медицинските лица при пациенти с COVID-19. В практиката на служба ПБЗН при ликвидиране на химически и др. аварии се използва лепенка тип „тиксо“, която свързва ръкава с облеклото и ограничава достъпа на опасни аерозоли в защитената зона под гащеризона.

Носене на ЛПС.

- Преди да носите ЛПС за управление на подозиран или потвърден случай на COVID-19, трябва да се извърши правилна хигиена на ръцете, следвайки международните препоръки [13].
- Това е важен аспект и трябва да се извършва с помощта на разтвор на алкохолна основа – дезинфектант в съответствие с инструкциите на производителя фиг. 9.

Фиг. 9 Дезинфекция на ръцете с дезинфектант на алкохолна основа, триенето на повърхностите да става равномерно в продължение на най-малко 20 секунди от всички страни на ръката и между пръстите [25].

Различаваме два метода на обезвреждане на облеклото с което е работено в среда заразена с COVID-19.

Суша деконтаминация, сваляне на облеклото и поставяне в контейнер за по-нататъшна обработка или изгаряне, като медицински опасен отпадък. Дрехите и ръкавиците се третират задължително като медицински отпадък за обезвреждане. Събирането и превозването им става в специални контейнери и МПС със съответната маркировка.

Събличане на облекло за еднократна употреба е показано на фиг. 10. В някои случаи ще е необходима помощ от втори служител. Когато облеклото е със система за затваряне от задната страна. Вторият служител също трябва да е със същата защита. Първият служител може да помогне на втория, като не съблича до край облеклото а го пуца свободно да виси пред него, разкопчава задната част на колегата и тогава двамата се събличат, както е показано на фиг. 10. А на фиг. 11 е представена ситуация при която се съблича пациент с COVID-19.

Фиг. 10 Облеклото за еднократна употреба се сгъва на вътре от към вътрешната чиста страна. Без да се допуска допир на служителя с външната замърсена страна. Дрехите се събират в контейнер със знак за опасен медицински отпадък, същите се обезвреждат, като медицински отпадък [25].

Фиг. 11 Събличане на пациент, тук подхода е друг, но опасността остава същата. Медицинските лица събират документите и личните вещи на пациента в полиетиленов чувал с връзки и етикет с името на пациента. Същите могат да се ползват след обработка с дезинфектант и след това могат да се предадат на близките, ако не е създадена такава организация. Личните вещи на пациента се предават на близките с предупреждение за опасността и указание за обработка и дезинфекция.

Мокра деконтаминация, тя се препоръчва когато облеклото е за многократна употреба и се извършва с дезинфекционни разтвори. Може да се ползват камери за деконтаминация или пръскачки, превръщащи разтвора в аерозол. Обработката се извършва съгласно инструкцията на производителя. Облеклата предоставени, като ЛПС са за индивидуална многократна употреба. В противен случай обработката е не само на външната заразена среда, но е необходимо да се дезинфекцира и вътрешната страна, съгласно указанията на производителя фиг. 12.

Фиг. 12 Деконтаминация – дезинфекция със дезинфекционен разтвор на външната страна на облеклото. Вътрешната дезинфекция се провежда съгласно указанията на производителя в специализирано помещение за тази цел.

„Безопасна употреба на лични предпазни средства при лечението на инфекциозни заболявания с високо въздействие“.

Подготовка на ЛПС за обличане. Поставяне на маска респиратор.

Важно е да се извърши проверка на респираторната маска за плътно прелепване към лицето, след като е поставена, следвайки инструкциите на производителя. Допълнителна информация за поставянето на респиратора може да бъде намерена в техническия документ на ECDC „Безопасна употреба на лични предпазни средства при лечението на инфекциозни заболявания с високо въздействие“ [11].

Поставяне и тестване на респираторната маска.

- Маската трябва да се постави така, че да осигури филтриране на въздуха. Уплътняването става като същата се пристегне така, че да се уплътни към кожата на лицето. Различните производители имат различни приспособления за уплътняване.

Защита на очните лигавици.

Препоръчва се използването на херметични очила фиг. 5, но може да се ползват и не херметични очила или предпазен шлем фиг.13

Фиг. 13 Защита на очните лигавици [25].

Обличане на защитното облекло, обличането започва с обличане на крачолията, после се вкарват ръкавите. Облеклото се затваря с цип и се уплътнява при необходимост с лепенка тип „тиксо“ ако е необходимо или ако не е предвидена защита за ципа срещу попадане на течности върху него фиг.14.

Фиг. 14 Готови за работа спасители, медицински работници.

След поставянето на респиратора, очилата и облеклото се поставят защитните ръкавици.

Събличането на ЛПС, става в обратния ред. Като се спазва правилото да не се докосва замърсената външна повърхност виж. Фиг. 10.

Свалянето на очилата и маската става след измиване на ръкавиците двукратно с дезинфектант на спиртна основа или друг който гарантира унищожаването на COVID-19 фиг. 15.

Фиг. 15 Сваляне на предпазните очила [25].

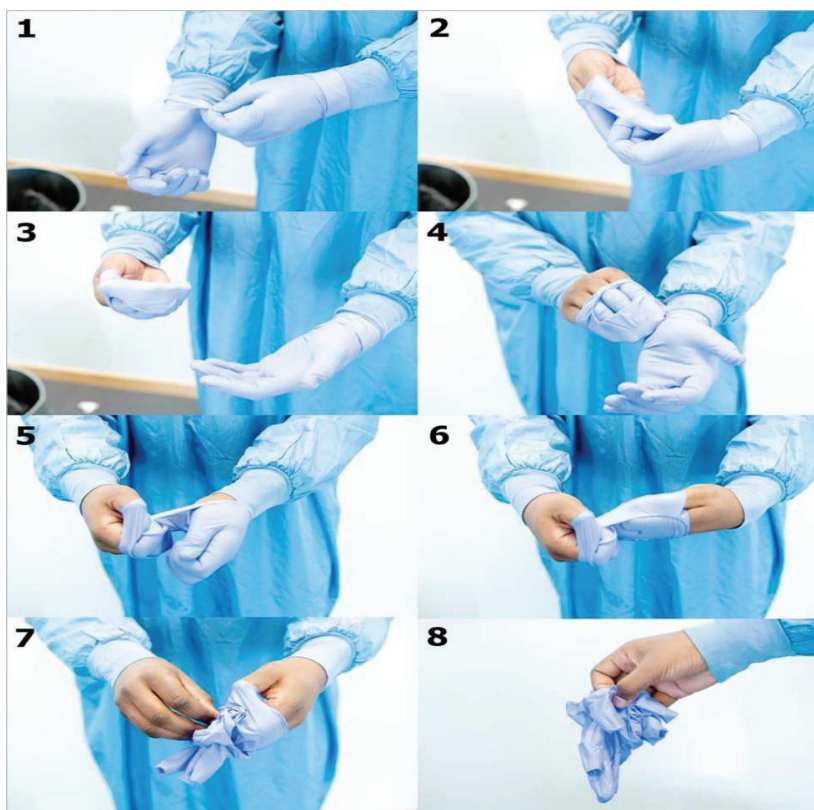
Сваляне на респиратора, без да се пипа заразената външна повърхност.

Фиг. 16 Сваляне на маската респиратор [25].

Сваляне на ръкавите за еднократна употреба.

Последните елементи на ЛПС, които трябва да бъдат премахнати, са ръкавиците. Преди да свалите ръкавиците, трябва да се обмисли използването на разтвор на алкохолна основа. Ръкавиците трябва да се свалят в съответствие с описанията на фиг. 17. След сваляне на ръкавици трябва да се извършва хигиена на ръцете.

Фиг. 17 Схема за безопасно сваляне на ръкавиците за еднократна употреба. Желателно е облеклото под защитните средства да не контактува с замърсените повърхности. Като предпазно средство може да се използва защитна самозалепваща се лепенка – тиксо [25].

Управление на общественото здравеопазване на лица със съмнение за COVID-19, включително здравни работници, имащи контакт със случаи на COVID-19 в Европейския съюз.

Епидемиологичната ситуация премина в пандемия.

Поради бързо развиващата се пандемия по отношение новия корона вирус през 2019-20 наречен (COVID-19). Държавите-членки на ЕС сега не само преразглеждат своето управление на случаите, но и своя подход към хората, които са били („контактни“). Процедурите трябва да се съобразят с указанията на СЗО „Домашни грижи за пациенти със съмнение за корона вирус, проявяваща се с леки симптоми и управление на контактите“ [13]. Също така по строг контрол на социалните контакти като цяло. Процеса изисква изолация и ограничаване на социалните контакти. Препоръчват се отстояния на човек от човек два метра. За да се ограничи заразата се предприемат следните процедури.

Процедури при контакт със случаи на COVID-19.

Определяне на контактните лица. Контактен на случай с COVID-19 е човек, който понастоящем не проявява симптоми, който има или може да е бил в контакт със случай на корона вирус. **Свързаният риск от инфекция** зависи от нивото на експозиция, което от своя страна ще определи вида на наблюдението.

Установяването на нивото на експозиция може да бъде трудно и изисква пациента да бъде разпитан. Въвеждат се анкетни карти. В зависимост от излагането различаваме:

1. Излагане на висок риск – близки контакти.

Лице, живеещо в същото домакинство, като случай на COVID-19.

- Лице, което е имало пряк физически контакт със случай на COVID-19;
- Лице, което има незащитен директен контакт с инфекциозни секрети на случай на COVID-19;
- Лице, което е имало контакт, лице в лице със случай COVID-19 в рамките на 2 метра и повече от 15 минути;
- Лице, което е било в затворена среда (например класна стая, заседателна зала, чакалня на болницата и т.н.) с калъф COVID-19 за 15 минути или повече и на разстояние по-малко от 2 метра;
- Медицински работници или други лица, предоставящо пряка грижа за случай на COVID-19, или лаборанти, обработващи образци от случай COVID-19, без препоръчани ЛПС или с възможно нарушение на ЛПС [16];
- Контакт във въздухоплавателно средство, което седи в рамките на две седалки (във всяка посока) на случая COVID-19, придружители на пътувания или лица, предоставящи грижи, и членове на екипажа, обслужващи частта на въздухоплавателното средство, където е седнал индексът на индекса [17] (ако тежестта на симптомите или придвижването на случая показват по-широко облъчване, пътниците, седнали в цялата секция или всички пътници в самолета, могат да се считат за близки контакти).

2. Ниско рискова експозиция, нисък риск (случаен контакт).

- Лице, което е било в затворена среда със случай COVID-19 за по-малко от 15 минути или на разстояние повече от 2 метра;
- Лице, което е имало контакт лице в лице със случай COVID-19 за по-малко от 15 минути и на разстояние по-малко от 2 метра;
- Пътуване заедно със случай COVID-19 във всякакъв вид транспортиране.

Медицински работници.

- Медицинските работници, които се грижат за пациенти с COVID-19 в болниците и в следствие разбират това, трябва да бъдат регистрирани и наблюдавани в съответствие с процедурите в съответната страна.
- Въз основа на високия риск от пренасяне, свързано със здравеопазването и в съответствие с съществуващите препоръки от други институции [23].

За здравните работници и служители обслужвали болни с корона вирус се предлагат следните специфични мерки:

Стъпки след установяване на случай. Веднага след потвърждаване на случая следващите стъпки са:

- идентификация и регистрация на контактните;
- класификация на контактите, като имащ висок риск („близък контакт“) или нисък риск;
- проследяване и оценка на контактите (т.е. общуване с лица за контакт и оценка на риска);
- управление на контактите и последващи действия (т.е. информирайте, съветвайте, проследявайте – това включва тестване, ако е посочено);
- проследяване на резултатите от контакти от екип за контрол на огнища.

Следене на контактите.

- В зависимост от конкретната ситуация органите за обществено здраве могат да подкрепят, насърчават или прилагат по-нататък ограничения (например доброволно ограничаване на контактите от лицето или избягване на контакт с тълпи) [18].
- Проследяването и управлението на контактите се основават на най-новите налични знания, както е посочено по-долу.
- Текущите оценки предполагат среден инкубационен период от пет до шест дни, с диапазон до 14 дни. Скорошно проучване на модела потвърди, че остава разумно да се разгледа период на инкубация от най-малко 14 дни [19,20].
- Смята се, че случаят е най-инфекциозен, когато са налице симптоми, но евентуално може да е вече заразен преди появата на симптомите.

Смята се, че предаването става главно чрез дихателни капчици. В момента все още не е ясно дали е възможно предаване по въздух или фекалии. Предлагат се допълнителни мерки за здравните работници въз основа на съществуващи доказателства за често свързано със здравеопазването предаване на вируса. В поредица от 138 случая от болница „Zhongnan“ в Ухан, свързано с болнично предаване се подозира за 40 (29%) здравни работници и 17 (12,3%) хоспитализирани пациенти [22].

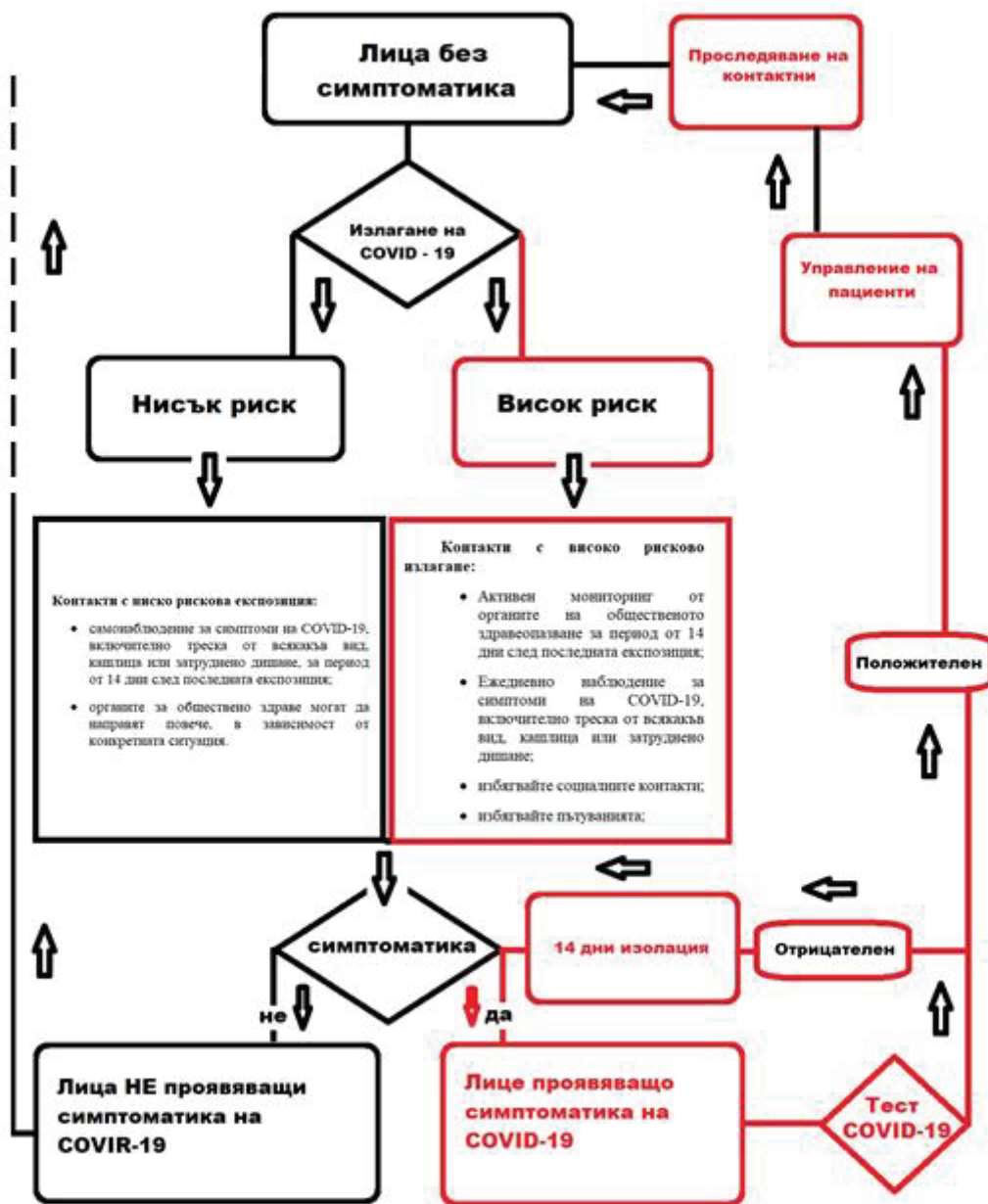
Контакти с високо рисково излагане:

- Активен мониторинг от органите на общественото здравеопазване за период от 14 дни след последната експозиция;
- Ежедневно наблюдение за симптоми на COVID-19, включително треска от всякакъв вид, кашлица или затруднено дишане;
- избягвайте социалните контакти;
- избягвайте пътуванията;
- остават достъпни за активно наблюдение.

Контакти с ниско рискова експозиция:

- самонаблюдение за симптоми на COVID-19, включително треска от всякакъв вид, кашлица или затруднено дишане, за период от 14 дни след последната експозиция;
- органите за обществено здраве могат да направят повече, в зависимост от конкретната ситуация.

За здравните работници и служители от първа линия работели с болни от корона вирус се предлага следния алгоритъм на проследяване фиг. 18. Същия е приложим за всички контактни с доказан COVID-19.

Фиг. 18 Преследяване на рисковите групи (Resource estimation for contact tracing, quarantine and monitoring activities for COVID-19 cases in the EU/EEA) [26].

В резултат на проучването на повече от 27 литературни източника може да се направят следните изводи и препоръки за ограничаване на последиците от заразата в не здравните организации.

Изводи и препоръки, касаещи не медицински организации и други:

1. Всяка организация, предприятие, банкова институция и др. трябва да изготви план за действие в условията на пандемия с COVID-19, с краткосрочни мерки за подсигуряване на безопасността на служителите и да се подсигури основна работата. Дългосрочния план трябва да подсигури устойчивост на системата при по продължителна криза, заплахата ще бъде главно спрямо човешките ресурси и тяхното подсигуряване;
2. В краткосрочен план всяка организация, предприятие, банкова институция и др. трябва сформи-

- ра мобилен екип за деконтаминация-дезинфекция на работните места, при появата на служител с диагноза COVID-19, екипа трябва да е защитен с ЛПС и да е обучен за работа в среда с повишен риск;
3. В дългосрочен план работниците и служителите трябва да се подсигурят с ЛПС и деконтаминиращи разтвори за дезинфекция на помещенията и рисковите общи помещения;
  4. В плана трябва да се предвидят мерки за работа при карантина;
  5. МВР може да ползва опита на ГДПБЗН при ликвидиране на последици от химически аварии и да ги приложи при извършване на деконтаминация в държавни, общински и др. обществени сгради;
  6. След приключване на кризата, служителите и работниците от организациите, предприятията, банковите институции и др. ще се нуждаят от психологическа подкрепа за включване в ежедневиия нормален живот.

Забележка: Изследването е извършено на база проверени официални източници ECDC и СЗО (World Health Organization: WHO) и синтезира основните мерки за ограничаване на разпространението на COVID-19 и допълва официалните такива. Изследването не противоречи на задължителните препоръки и разпореждания на здравните власти и държавни органи и институции.

Използвани литературни източници.

1. European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC). COVID-19 2020 [internet; cited 2020 24 February]. Available from: <https://www.ecdc.europa.eu/en/novel-coronavirus-china>
2. World Health Organization (WHO). Coronavirus disease (COVID-19) outbreak 2020 [internet; cited 2020 24 February]. Geneva: WHO; 2020. Available from: <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019>
3. European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC). Outbreak of severe acute respiratory syndrome coronavirus 2 (SARS-CoV-2): increased transmission beyond China – fourth update. Stockholm: ECDC; 2020. Available from: <https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/SARS-CoV-2-risk-assessment-14-february-2020.pdf>
4. European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC). Health emergency preparedness for imported cases of high-consequence infectious diseases. Stockholm: ECDC; 2019. Available from: <https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/Health-emergency-preparedness-imported-cases-of-high-consequence-infectious-diseases.pdf>
5. World Health Organization (WHO). Hospital emergency response checklist. An all-hazards tool for hospital administrators and emergency managers. WHO: Geneva; 2011. Available from: http://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0020/148214/e95978.pdf
6. Centers for Disease Control and Prevention (CDC). Coronavirus disease 2019 (COVID-19) hospital preparedness assessment tool 2020. CDC: Atlanta; 2020 [cited 2020 24 February]. Available from: <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/hcp/hcp-hospital-checklist.html>.
7. World Health Organization (WHO). Coronavirus disease 2019 (COVID-19). Situation report – 29 February 2020 [updated 19 February 2020; cited 2020 25 February]. Geneva: WHO; 2020. Available from: https://www.who.int/docs/default-source/coronaviruse/situation-reports/20200219-sitrep-30-covid-19.pdf?sfvrsn=6e50645_2.
8. European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC). COVID-19 2020 [internet, cited 2020 24 February]. Stockholm: ECDC; 2020. Available from: <https://www.ecdc.europa.eu/en/novel-coronavirus-china>.
9. World Health Organization (WHO). Coronavirus disease (COVID-19) outbreak 2020 [cited 2020 24 February]. Geneva: WHO; 2020. Available from: <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019>.
10. European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC). Outbreak of severe acute respiratory syndrome coronavirus 2 (SARS-CoV-2): increased transmission beyond China – fourth update 2020 [cited 2020 24 February]. Stockholm: ECDC; 2020. Available from: <https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/SARS-CoV-2-risk-assessment-14-february-2020.pdf.pdf>.
11. European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC). Safe use of personal protective equipment in the

- treatment of infectious diseases of high consequence 2014 [cited 2020 25 February]. Stockholm: ECDC; 2020. Available from: <https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/media/en/publications/Publications/safe-use-of-ppe.pdf>.
12. European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC). Personal protective equipment (PPE) needs in healthcare settings for the care of patients with suspected or confirmed novel coronavirus (2019-nCoV) 2020 [cited 2020 25 February]. Stockholm: ECDC; 2020. Available from: <https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/novel-coronavirus-personal-protective-equipment-needs-healthcare-settings.pdf>.
  13. World Health Organization (WHO). WHO Guidelines on hand hygiene in health care 2009 [cited 2020 25 February]. Geneva: WHO; 2009. Available from: https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/44102/9789241597906_eng.pdf;jsessionid=3D5B6AF129FA5FA0F98F7D80DF80EC2D?sequence=1.
  14. World Health Organization (WHO). Home care for patients with suspected novel coronavirus (nCoV) infection presenting with mild symptoms and management of contacts. Interim guidance. 2020 [updated February 4; cited 2020 19 February]. Available from: [https://www.who.int/publications-detail/home-care-for-patients-with-suspected-novel-coronavirus-\(ncov\)-infection-presenting-with-mild-symptoms-and-management-of-contacts](https://www.who.int/publications-detail/home-care-for-patients-with-suspected-novel-coronavirus-(ncov)-infection-presenting-with-mild-symptoms-and-management-of-contacts).
  15. Cowling BJ, Ip DKM, Fang VJ, Suntarattiwong P, Olsen SJ, Levy J, et al. Aerosol transmission is an important mode of influenza A virus spread. Nature communications. 2013;4:1935.
  16. European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC). Infection prevention and control for the care of patients with 2019-nCoV in healthcare settings 2020 [cited 2020 20 February]. Available from: <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/infection-prevention-and-control-care-patients-2019-ncov-healthcare-settings>.
  17. European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC). Risk assessment guidelines for infectious diseases transmitted on aircraft (RAGIDA) Middle East Respiratory Syndrome Coronavirus (MERS-CoV) 2020 [updated January 2020]. Available from: <https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/infectious-diseases-transmitted-on-aircrafts-ragida-risk-assessment-guidelines.pdf>.
  18. European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC). Guidelines for the use of non-pharmaceutical measures to delay and mitigate the impact of 2019-nCoV 2020 [cited 2020 20 February]. Available from: https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/novel-coronavirus-guidelines-non-pharmaceutical-measures_0.pdf.
  19. Chinese Center for Disease Control and Prevention. Epidemic update and risk assessment of 2019 Novel Coronavirus 28 January 2020 2020 [cited 2020 20 February]. Available from: <http://www.chinacdc.cn/yysrdgz/202001/P020200128523354919292.pdf>.
  20. Backer JA, Klinkenberg D, Wallinga J. Incubation period of 2019 novel coronavirus (2019-nCoV) infections among travellers from Wuhan, China, 20–28 January 2020. Eurosurveillance. 2020;25(5):2000062.
  21. Huang C, Wang Y, Li X, Ren L, Zhao J, Hu Y, et al. Clinical features of patients infected with 2019 novel coronavirus in Wuhan, China. The Lancet. 2020 January 24.
  22. Wang D, Hu B, Hu C, Zhu F, Liu X, Zhang J, et al. Clinical characteristics of 138 hospitalized patients with 2019 novel coronavirus–infected pneumonia in Wuhan, China. Jama. 2020.
  23. Centers for Disease Control and Prevention (CDC). Interim U.S. Guidance for Risk Assessment and Public Health Management of Healthcare Personnel with Potential Exposure in a Healthcare Setting to Patients with 2019 Novel Coronavirus (2019-nCoV) 2020 [cited 2020 20 February]. Available from: <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/hcp/guidance-risk-assesment-hcp.html>.
  24. Checklist for hospitals preparing for the reception and care of coronavirus 2019 (COVID-19) patients, 2020
  25. Guidance for wearing and removing personal protective equipment in healthcare settings for the care of patients with suspected or confirmed COVID-19, 2020
  26. Resource estimation for contact tracing, quarantine and monitoring activities for COVID-19 cases in the EU/EEA2., 2020.
  27. Safe use of personal protective equipment in the treatment of infectious diseases of high consequence, 2014 <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/safe-use-personal-protective-equipment-treatment-infectious-diseases-high>

PARTNERSHIP

Трансгранично сътрудничество срещу промишлени аварии (СВСАИД)

РЕЗЮМЕ НА ПРОЕКТА

Име на проекта:

Трансгранично сътрудничество срещу промишлени аварии (СВСАИД)

Водещ партньор (име/държава):

Дирекция за управление на бедствия и извънредни ситуации – Къркларели, Турция

Партньори:

Главна Дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ – Министерство на вътрешните работи, България

Приоритетна ос:

1 – Устойчиво социално и икономическо развитие

Област на интервенция:

3 – Инфраструктурна подкрепа за повишаване на икономическия потенциал на зоната на сътрудничество

Продължителност (в месеци):

24

Общ бюджет (в €):

668 609,80 EUR

Цели на проекта:

- Гарантиране на устойчиво социално и икономическо развитие на двата гранични региона чрез установяване на сътруд-

ничество между българските и турските спасителни организации и повишаване на техния капацитет за осигуряване на безопасността на населението и на всички елементи на националната икономическа инфраструктура;

- Подобряване на икономическия потенциал на целевите гранични области чрез засилване на капацитета на двете специализирани администра-

ции и прилагане на принципите на солидарност, подпомагане, превенция в областта на защитата на промишлените зони и икономическата инфраструктура на целевите гранични региони и реагиране при бедствия;

- Поставяне под контрол потенциалните рискове за икономиката чрез разработване на предварително проучване;

- Подобряване на техническия

капацитет и ефективност на спасителните екипи чрез доставка на специализирано спасително оборудване.

Дейности по проекта:

- Управление на проекта, дейности, свързани с координация и комуникация;
- Тръжна процедура за доставка на специализирани аварийно-спасителни автомобили;
- Съвместно обучение на турските и българските спасителни екипи;
- Провеждане на информационни дни за представителите на бизнеса;
- Осъществяване на предварително проучване с цел анализ на риска на местната промишленост;
- Провеждане на съвместно учение между турските и българските екипи;
- Осигуряване на информация и визуализация на дейностите

по проекта.

Резултати от проекта:

- Доставени три напълно оборудвани специализирани спасителни автомобили за турските (1 бр.) и българските (2 бр.) служби, които ще се използват при химически аварии, пътни инциденти, пожари и други катастрофи и бедствия;
- Развита сътрудничество и комуникация между турските и българските организации, отговарящи за безопасността и защитата на населението и икономическата инфраструктура на двата гранични региона;
- Повишена компетентност на двете специализирани дирекции за действия при химически аварии и тежки пътни инциденти посредством доставените напълно оборудвани спасителни автомобили – един за турската страна и два

за българската страна;

- Повишени контрол и безопасност на местната икономическа инфраструктура и качество на живот на служителите чрез проведено обучение, съвместно учение и предварително проучване на риска в индустриалните части на двата гранични региона;
- Повишена привлекателност за инвеститорите на двата целеви гранични региона, респективно гарантирана безопасност на промишлените зони.

Целеви групи:

- Двете местни компетентни специализирани служби в Къркларели и Бургас;
- 250 турски и български експерти в областта на пожарната безопасност и спасяване;
- 1000 представители на бизнеса в Къркларели и Бургас;
- Населението на Къркларели и Бургас.

Programme co-funded by the
EUROPEAN UNION

<http://www.ipacbc-bgtr.eu/>

This Project is co-funded by the EU through
Bulgaria–Turkey
IPA Cross-Border Programme CCI No:
2007CB16IPO008

„Повишаване капацитета на органите на изпълнителната власт и органите на пожарна безопасност и защита на населението за действие при възникване на бедствия, пожари и извънредни ситуации в Република България“ по Оперативна програма „Административен капацитет“

През месец май 2013 г. официално бе сключен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по проект „Повишаване капацитета на органите на изпълнителната власт и органите на пожарна безопасност и защита на населението за действие при възникване на бедствия, пожари и извънредни ситуации в Република България“.

Проектът е по подприоритет 2.2 „Компетентна и ефективна държавна администрация“ цели да повиши уменията на служителите от администрацията на всички нива в специализирани области като координация и контрол върху дейността на администрацията, сигурност на информацията, управление при кризи, бедствия и аварии.

Бюджетът на проекта е 1 988 670,50 лева, а срокът за изпълнение – 18 месеца.

В рамките на проекта бяха изпълнени следните дейности: запознаване с добрите практики на ЕС, избор на модели за обучение, разработване на

учебни програми и методики, разработване на учебен софтуер, обучение на обучители, съвместно обучение на служители на изпълнителната власт и на ръководни служители на ГДПБЗН-МВР, отговорни, съгласно българското законодателство за контрола, координацията и управлението при кризи, бедствия и извънредни ситуации, обучение на изпълнителския състав на ГДПБЗН-МВР, осигуряване на публичност и информираност.

Предвидените обучения за служители на ГДПБЗН-МВР и

представители на областните и общински администрации за управление, координация и контрол при възникване на бедствия, пожари и извънредни ситуации се проведеха както следва:

* обучително посещение с продължителност 5 дни за 4-ма преподаватели от Учебния център към ГДПБЗН-МВР в гр. Монтана в страна-членка на ЕС за обмен на опит и добри практики.

* обучения за 56 бр. обучители, служители на ГДПБЗН, в двете приоритетни направления:

- обучение на обучители за

провеждане на обучения на тема „Управление, координация и контрол при възникване на бедствия, пожари и извънредни ситуации“ за ръководни служители на ГДПБЗН-МВР и представители на областните и общински администрации, и - обучение на обучители за провеждане на обучения на тема „Управление и контрол при възникване на бедствия, пожари и извънредни ситуации на мястото на инцидента“ за изпълнителския състав на ГДПБЗН-МВР.

* съвместни обучения за 316 ръководни служители на ГДПБЗН-МВР и 1 056 представители на областните и общински администрации на тема „Управление, координация и контрол при възникване на бедствия, пожари и извънредни ситуации“. Обученията са предвидени от м. март до м. септември в групи по 25 човека в конферентни зали наети от изпълнителя в четири областни града – София, Бургас, Варна и Плевен. Предвижда се да бъдат обучени

общо 1 372-ма служители.

* Организиране и провеждане на обучения за изпълнителския състав на ГДПБЗН-МВР – 2562-ма служители на тема „Управление и контрол при възникване на бедствия, пожари и извънредни ситуации на мястото на инцидента“. Обученията бяха осъществени в Учебния център към ГДПБЗН-МВР в гр. Монтана.

* Организиране и провеждане на съвместни симулационни обучения за ръководния и изпълнителския състав на ГДПБ-

ЗН-МВР, както и за представители на областните и общински администрации. Симулационните обучения също се провеждаха в Учебния център към ГДПБЗН-МВР в гр. Монтана.

За провеждане на обученията, както и за нуждите на ГДПБЗН в рамките на проекта бе разработен учебен софтуер. Софтуерното приложение за симулации на бедствия е с учебна цел и в този смисъл допринася за качеството и ефекта на цялостния обучителен процес в насока формиране и надграждане на практическите умения на служителите за оценка на риска, навременно вземане на управленски решения, осигуряване на подходяща координация, и системи за контрол и справяне в условията на извънредни ситуации. Целта на разработването му е всеки служител на ГДПБЗН да бъде регистриран в посочената платформа и да има достъп до обучителни материали за различни курсове и обучения.

„Повишаване капацитета на териториалните структури на ГДПБЗН-МВР за реакция при наводнения“ по Оперативна програма „Околна среда 2007-2013 г.“

Общата цел на проект „Повишаване капацитета на териториалните структури на ГДПБЗН-МВР за реакция при наводнения“ по приоритетна ос 1 на Оперативна програма „Околна среда 2007-2013 г.“ е обезпечаване изпълнението на дейности за повишаване на капацитета на териториалните структурни звена на ГДПБЗН-МВР за бърза и ефективна реакция и защита при наводнения. Проектът е на стойност 97 334 548,80 лв., от които 85 % от Кохезионния фонд на Европейския съюз и 15% от национално съфинансиране. Срокът за изпълнение на проекта е 23 месеца. За изпълнение на общата цел са дефинирани следните конкретни цели: Доставка на модерно оборудване и техника за териториалните звена на ГДПБЗН-МВР за целите на:

- Извършване на разузнавателни и спасителни действия в наводнените територии (непосредствено в първите часове след възникване на бедствието);
- Осигуряване на оперативна защита на пострадалото население и при необходимост – на бърза и безопасна евакуация на всички застрашени населени места (издирване и спасяване по вода, извозване с лодки, т.н.);

- Осигуряване на помощ на пострадали от наводнения граждани и /или при евакуация от застрашени или залети територии (независимо от сезона) чрез изграждане на лагери за временно настаняване съвместно с усилията на местните органи на самоуправление и институциите имащи отношение към защитата при наводнения;
- Овладяване на последствията от наводнения и извършване на необходимия брой СНАВР за максимално кратко време (извършване на отводнителни дейности и изпомпване на застоили и опасни води, снабдяване на населението с чиста вода за пиене и хигиенни нужди)

- Изграждане на превантивни и водозащитни съоръжения, като бързо изграждане на временни диги

Основните дейности за изпълнение на проекта включват доставка на техника и оборудване за реакция и оперативна защита при наводнения, които са разпределени по модули:

- 1) Модул за изпомпване с помпи с голям капацитет включващ хидромотрона помпа контейнерен тип, помпа контейнерен тип, моторна помпа за отпадни води, плаваща моторна помпа за отводняване, маркучи с диаметри 25, 52 и 75 мм, както и доставка на абразивно устойчиви маркучи с диаметър 25 мм,

ключове за съединители, разклонители, спирателни устройства и променители.

2) Модул за издирване и спасяване по вода включващ надуваеми лодки с извън бордови двигател, колесари за транспорт на надуваемите лодки, надуваеми плотове за евакуация – 12 местни и специално спасително оборудване за лодките.

3) Модул за пречистване на вода включващ пречиствателни станции за питейна вода, с капацитет минимум 2 300 л/час, пречиствателни станции за питейна вода с капацитет минимум 10 л/час; доставка на системи за контрол на качеството на пречистената вода и сгъваеми резервоари за съхраняване на питейна вода.

4) Модул за предотвратяване на наводнения включващ технически средства за надграждане на диги, като: машина за пълнене на чували с пясък; изграждане на временни диги; стабилизиране на вече съществуващи защитни съоръжения и осигуряване на възможност за отводняване; помпа за изпомпване на отпадни води и помпа за отводняване, платно за укрепване на диги, транспортни средства, тип контейнеровоз, транспортни средства за придвижване

на състава на модула и контейнери за съхраняване на оборудването на самия модул.

5) Модул за временно настаняване на пострадали при наводнения (контейнери за изграждане на временни селища, включващи контейнери за раздаване на храна, жилищни контейнери за временно настаняване, санитарно-битови контейнери, хладилни контейнери, жилищни контейнери за настаняване на оперативните служители (спасителни екипи).

6) Модул за изграждане на временни селища – палатков тип, включващ: палатки от сглобяема конструкция за временно настаняване на хора, палатки с капацитет за повече от 20 човека, палатки с капацитет за повече от 60 човека, битово и санитарно оборудване.

За всички модули са предвидени комуникационни средства, съоръжения, захранващи блокове осигуряващи мобилност и автономност (на комуникационното оборудване и на модулите), както и контейнери за съхраняване на оборудването на самия модул. За оперативния състав обслужващ модули 1 до 4 е предвидено специално работно облекло за работа в плитките води и за работа с лодки

при наводнения.

В рамките на гореспоменатите модули бяха доставени:

- Верижни багери – среден клас – 6 броя;
- Надуваеми лодки с извън бордови двигател – 36 бр.;
- Колесари за транспорт на надуваеми лодки – 36 бр.;
- Специално спасително оборудване за лодки – 36 бр.;
- Надуваеми плотове за евакуация 12 местни – 30 бр.;
- Специално работно облекло за работа с лодки при наводнения – 80 бр.
- Електрогенератора за трифазен променлив ток 400 V–50 Hz – 6 бр.;
- Кабелни системи за ел. захранване – 6 бр.;
- Контейнери за раздаване на храна – 8 бр.;
- Жилищни контейнери за временно настаняване – 200 бр.;
- Санитарно-битови контейнери – 16 бр.;
- Жилищни контейнери за настаняване служители на ГДПБЗН – 30 бр.
- Системи за контрол на качеството на пречистената вода – 2 бр.;
- Сгъваеми резервоари за съхраняване на питейна вода – 40 бр.
- Мобилен Команден Пункт (МКП) – командно-щабен автомобил с фургон с комуника-

ционен оборудване – 3 бр.;

- Маркучи (шлангове) с диаметър Ø 25 mm – 3000 бр.;
- Абразивно устойчиви маркучи (шлангове) – с диаметър Ø 25 mm – 4000;
- Маркучи (шлангове) с диаметър Ø 52 mm – 2000 бр.;
- Маркучи (шлангове) с диаметър Ø 75 mm – 2000 бр.;
- Ключове за съединители, разклонители, спирателни устройства и променители – 1 бр.;
- Модули за изграждане на временни диги – 1200 бр.;
- Платно за укрепване на диги – 6000 бр.;
- ТЕТРА терминали – 780 бр.
- Челни товари – среден клас – 6 бр.;
- Специален автомобил със сменяеми контейнери и прикачен кран – 32 бр.;
- Осветителни системи – мачтов тип с автономно хранване – 38 бр.
- Многоцелеви високопроходими транспортни средства за реакция при наводнения – UTV – 70 бр.;
- Моторни помпи за отпадни води – 30 бр.;
- Плаващи моторни помпи за отводняване – 30 бр.
- Хидромотори помпи контейнерен тип – 12 бр.
- Моторни помпи контейнерен тип (возими моторни помпи) – 6 бр.
- Палатки от сглобяема конструкция за временно настаняване на хора, всяка с капацитет от 6 до 8 човека – 200 бр.

- Палатки с капацитет за повече от 20 човека – 8 бр.
- Палатки с капацитет за повече от 60 човека – 4 бр.
- Специално работно облекло за работа в плитки води – 320 бр.
- Телескопични повдигачи – 6 бр.
- Специален автомобил със сменяеми контейнери и прикачен кран – 32 бр.

При определянето на вида и количеството на модулите се предвижда максимална защитеност на територията на страната от наводнения, като са взети и предвид потенциалните природни и техногенни рискове и характерни особености за съответния район (наличие на заливни зони, активни свлачищни процеси, общо състояние на хидротехническите съоръжения).

Чрез реализацията на гореспоменатите модули бе осигурено пълно покритие на всички териториални звена на ГДПБЗН. Техническото им обезпечаване беше разпределено в шестте географски района, а именно: Югоизточен, Южен централен, Югозападен, Североизточен, Северен централен и Северозападен. При оборудването на модулите с технически средства и оперативен състав са взети предвид изискванията на Общностния механизъм за гражданска защита на ЕС за самостоятелност, независимост и оперативна съвместимост. т.е., ще бъдат осигурени възможности за съвместни и координирани действия в меж-

дународна среда с оперативните екипи на всяка една от европейските държави страни-членки на Механизма. В допълнение, бе изпълнено и условието поставяно към всяка една страна членка на Механизма за осигуряване на такъв тип модули.

Техническото обезпечаване и модернизация на оборудването на териториалните структури на ГДПБЗН допринесе за подобряване на възможностите за осигуряване на оперативната защита при наводнения на населението, бърза и ефективна реакция на спасителните екипи, както и овладяване на последиците в оптимална степен – провеждане на възможно по-голям брой СНАВР /Спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи/ за максимално кратко време. По този начин ще беше повишена ефикасността на дейността на териториалните звена на ГДПБЗН и се осигури надеждна защита на живота и имуществото на гражданите при мащабни наводнения възникнали на територията на Р България. Модулите повишат готовността ни за посрещане на предизвикателствата на природата не само на национално ниво, но и възможностите ни да изразим солидарността си към други пострадали от бедствия държави-членки на ЕС и НАТО или трети страни.

Европейски съюз
Европейски фонд за
регионално развитие

НАЦИОНАЛНА
СТРАТЕГИЧЕСКА
РЕФЕРЕНТНА РАМКА
2007 – 2013

Решения за
по-добър живот

Програма за Трансгранично сътрудничество „Румъния-България 2007-2013“

Превенцията на извънредните ситуации, и в случай на възникване на такива – бързото и ефективно справяне с тях е основен въпрос, който стои пред Румъния и България, но също така е важен въпрос за международната общност, и съответно за Европейската комисия. Политиката по отношение на околната среда играе важна роля в работата на ЕС и днес представлява един от най-важните политически аспекти на ниво ЕС.

В тази връзка е създадена Програмата за ТГС Румъния – България съвместно от двете страни в партньорство с национални, регионални и местни заинтересовани лица и е одобрена от ЕК на 18 декември 2007 г. Програмата се финансира от ЕС чрез ЕФРР и съфинансиране от държавните бюджети на Румъния и България и от бенефициентите. Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ (ГДПБЗН) участва в изготвянето на стратегически проект „Съвместно управление на риска в трансграничния регион на река Дунав“. Водещ партньор е Министерство на

администрацията и вътрешните работи на Румъния/ Главен инспекторат за извънредни ситуации; партньори по проекта са: Министерство на вътрешните работи на България – ГДПБЗН; Великотърновски университет „Св. Св. Кирил и Методий“; Министерство на околната среда и горите на Румъния; Национална агенция за опазване на околната среда на Румъния; Национален институт по инженерство за изследвания, развитие и тестване – Крайова; Университет на Крайова – Център за иновации и технологичен трансфер. Стратегическият проект се състои от 5 Модула и бе в рамките на Приоритетна ос 2 Околна среда

- Устойчиво използване и опазване на природните ресурси и околната среда и подобряване на ефективното управление на риска в трансграничния регион, ключова област на интервенция 2.2 Разработване на съвместна инфраструктура и услуги за превенция на естествени и предизвикани от човека бедствия, включително съвместно реагиране при извънредни ситуации. Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ (ГДПБЗН) съвместно с представители на Главния инспекторат за извънредни ситуации на Румъния са включени по Модул 2 на стратегическия проект.

Основната цел на стратегическият проект, в който се предвижда участието на ГДПБС, е подобряване на готовността и интервенцията при извънредни ситуации, чрез съвместна интегрирана система за ефективен мониторинг и смекчаване на последиците при бедствия, в съответствие с Европейските стандарти и процедури.

Основните цели са: 1) Създаване на съвместна интегрирана система за ефективен мониторинг и смекчаване на последиците при бедствия по поречието на река Дунав в трансграничната зона; 2) Увеличаване на нивото на информираност на организациите отговарящи за вземането на решения в Румъния и България пряко ангажирани в сферата на политики за контрол на замърсяванията с цел опазване на околната среда.

Предвидените дейности за изпълнение в Модул 2 от ГДПБС и ГДГЗ са разработване на съвместни процедури/ методологии за мониторинг, както и Стандартни оперативни процедури

(СОП) за намеса при различни видове извънредни ситуации; закупуване и доставка на оборудване: 6 бр. пожарни автомобили-среден клас, 3 бр. Аварийно-спасителни автомобили за извличане на пострадали за ГДГЗ, 1 бр. мобилна лаборатория за изследване на проби при наличие на опасни вещества за ГДГЗ на стойност 2 млн. евро; провеждането на съвместни учения: щабно и полево, както и организирането на семинари, работни срещи, обучение на обучители и др. на стойност 400

хил. евро. В проектното предложение е заложено и изграждането на сайт на проекта, което ще осигури по-голяма прозрачност и популяризиране на предприетите мерки по публичност и информираност, които са задължителни и са неизменна част във всички проекти финансирани от ЕС. Предвижда се пожарните автомобили да бъдат предоставени по протежението на паневропейски транспортен коридор №7, който свързва Северно море с Черно море чрез речния канал Рейн-Майн-Дунав.

Очаквани резултати от изпълнението на този модул са:

2.1 Осъществено проучване за приложимост ще осигури оценка на рисковете и стратегии за намеса, които могат да се използват при други проекти и програми (ще бъдат определени критерии за избор на място на съвместната намеса при бедствия в допустимата зона, технически средства за намеса; ще бъде разработена обучителната програма, съвместни про-

цедури за намеса).

2.2 По-добри умения на специализираните оперативни екипи на двете страни членки, съгласно идентифицираните приоритети.

2.3. Ефективни и ефикасни оперативни екипи с кратко време за реагиране и бърза намеса при спасяване на хора, засег-

нати от бедствия в допустимата зона.

2.4. Приложимо Ръководство към процедурите съдържащо общи методологии, общи стандарти за мониторинг и намеса при различни извънредни ситуации в пограничната зона.

2.5 Подготвени екипи за мониторинг.

2.6. Подготвени екипи за намеса.

2.7 Дипляни/ брошури/ съвместни насоки за намеса.

Общата стойност на проекта бе 11 510 000 евро като тези средства са разпределени за изпълнението на 5-те модула на стратегическия проект, чиято продължителност ще беше 36 месеца.

PREDICT „Обучения и тренировки на деца, младежи и хора в неравностойно положение за превенция и реагиране при бедствия“, финансиран по Програма „Еразъм+“

Програма: „Еразъм+“, Ключова дейност: KA2 – „Сътрудничество за иновация и обмяна на добри практики“ – КА 201 „Стратегически партньорства за обучение в

училище“

Име на проекта: PREDICT „Обучения и тренировки на деца, младежи и хора в неравностойно положение за превенция и

реагиране при бедствия“

Партньори:

1. Военна академия на Република Северна Македония;
2. Държавен училищен център

за обучение и рехабилитация „Партения Зографски“ за професионална обучение на студенти с увреждания, Република Северна Македония;

3. Главна дирекция „Пожарна безопасност и защитата на населението“ в МВР, Република България

4. Асоциация „Информационно технологични решения за всички“, Кралство Испания;

5. Училище „Стив Наумов“, Република Северна Македония.

Продължителност:

01.01.2020 г. – 30.06.2022 г.

Бюджет:

200 000 евро, от които 38 000 евро за ГДПБЗН-МВР

Цели:

- определяне най-подходящите програми за обучение и разработване на методологии, ползващи иновативни подходи за учене и преподаване;
- подобряване нивото на ключови умения и компетентности, с частична насоченост към деца, младежи и хора в неравностойно положение и техния принос към гъвкавостта на обществото, чрез повишаване на знанията и чрез укрепване на взаимодействието между обучението и практиката;
- определяне начини за прилагане на иновативно преподаване и обучителни методи, които да отговарят на нуждите на деца, младежи и хора в неравностойно положение;
- действия за улесняване преподаването на знания през различни поколения;
- създаване на начини, чрез

методологии и процедури за оценка, с които да се обхванат всички форми на учене, като същите улеснят затвърждаването на умения, придобити по време на обучения и тренировки;

- определяне на адекватни мерки за мониторинг на дейността на преподавателите след завършване на обучението, с цел осигуряване вериги от „обратни връзки“;

- повишаване на осведомеността в Европейската учебителна сфера основно в областта на извънредните ситуации, базираща се на допълнение на законодателства на национално ниво и подпомагане на модернизацията на образованието и обучителните системи, чрез повишаване на политическото сътрудничество, подобряване на европейските инструменти за прозрачност и признаване и разпространение на добри практики;

- повишаване „размерите“ на международното обучение и тренировките, чрез сътрудничество между институциите от държавите в обхвата на програмата или между партньорите по проекта;

- планиране на поетапно провеждане на резултатите от проекта, което ще доведе до систематично въздействие.

Резултати:

- иновативни подходи за назоваване на целевите групи, чрез провеждане на по-атраaktivни обучителни и тренировъчни програми, наедно с индивидуалните нужди и очаквания;

- насърчаване изграждането на капацитет на деца, младежи и хора в неравностойно положение;

- прилагане на подходи за участие и методологии, базирани на информационно-комуникационните технологии;

- по-голяма ефективност на дейностите в полза на местните общества;

- интегриране на нови методи и добри практики в ежедневната дейност;

- стратегическо планиране на професионално развитие за персонала във връзка с индивидуалните нужди и цели на организацията;

- насърчаване сътрудничеството с партньори от други страни, други сфери на образование и тренировки или други социално-икономически сектори;

- по-добро разбиране на и реагиране при социални, етнически, лингвистични и културни предизвикателства;

- по-активно участие сред обществото;

- подобрена компетентност, свързана с професионалните профили (учене, тренировка, работа с младежи и др.);

- по-добро разбиране на практиките, политиките и системите в образованието и тренировъчния процес на младежи от различни държави;

- повишена мотивация и задоволеност в ежедневието;

- включване на деца, младежи и хора в неравностойно положение в изпълнението на дейностите.

Силно земетресение в Загреб, има пострадали и щети

Падна върхът на една от камбанариите на столичната катедрала, която е в реставрация. Храмът пострада силно при земетресение през 1880 г.

Земетресение с магнитуд 5.3 по Рихтер бе регистрирано тази сутрин в Хърватия, съобщи Европейско-средиземноморският сеизмологичен център, цитиран от БТА.

Под рухнала сграда в покрайнините на Загреб е било открито 15-годишно момче, което е откарано в болница в критично състояние, съобщи Зарко Рашич, директор на столичния институт за спешна помощ. Има сигнали за няколко затрупани под развалините хора и затиснати под развалини автомобили.

Няма данни за пострадали български граждани, съобщиха от министерството на външните работи в София и посочиха телефони, на които при необходимост българите могат да търсят съдействие от посолството в Загреб:

Върхът на една от кулите на известната загребска катедрала от XIII век падна. Сградата е в реставрация, а земетресение вече ѝ е нанасяло тежки щети

през 1880 г. Видео кадри, разпространявани в социалните мрежи, показват и рухнал вътрешен подкуполен свод на църквата "Сърце Исусово".

Трусът е станал към 6,24 ч. местно време с епицентър на 7 километра североизточно от Загреб. Дълбочината на огнището е 10 км, сочат данните на центъра със седалище във Франция. Според Германския изследователски център за геологически науки, цитиран от "Ройтерс", магнитудът на труса е бил 6.0 по

Рихтер. Очевидци, цитирани от "Асошиейтед прес", съобщават за напукани стени и повредени покриви. В старите квартали на града са паднали части от фасади. За кратко е имало прекъсване на електричеството, съобщава се и за няколко пожара. В някои райони за известно време е прекъснал и интернет.

Словенската ядрена централа в Кръшко съобщи, че не е пострадала от бедствието.

Хърватският министър на вътрешните работи Давор Божи-

нович призова в Туитър хората по улиците да спазват социална дистанция помежду си, за да се предотврати разпространение на коронавируса. В страната до-

сега са регистрирани 206 заразени и един смъртен случай. В Хърватия е забранено излизането на площади и в паркове, но хората нямаха друг избор, освен

да се спасяват на такива места. Забраната не позволява и събирането на повече от 5 души и то при дистанция между тях.

Любопитно

Защо далматинците са официалните пожарникарски кучета в Америка?

Традицията, свързана с присъствието на далматинците в пожарните служби датира от повече от век. Тя започва много преди навлизането на двигателите с вътрешно горене и съвременните пожарни автомобили.

Началото. Всичко започнало още когато хората използвали конски впрягове, за разнасяне на поща, за пътуване, за търговия. Хората разбрали, че далматинците тичат с конете без усилие и поддържат темпо, дори при препускане на дълги разстояния.

Придружавайки впряговете, кучетата защитавали конете и стопаните си от други животни, дори от злонамерени хора. Помагали на конете да не се плашат лесно. Английските аристократи през началото на 1700 г. са сред първите, които са използвали далматинците за придружаване

на техните карети.

Далматинците пожарникари Първите далматинци са се появили в пожарните служби, когато повечето пожарни команди били доброволни или частни. Имало е конкурси за наемането им не само в частния бизнес за гасене на пожари, но и за охрана

на обекти, а и в услуга на застрахователните компании. Застрахователите плащали добре на пожарната за спасено имущество и опазването му от пожар. Кучетата се справяли страхотно с охраната на пожарните станции, пазели конете по пътя към пожара, а и по време на гасенето му. Конете се чувствали по-спокойни с далматинците край тях, независимо, че техен природен инстинкт е да се плашат от огъня. Често се случвало при сигнал за пожар, далматинците да застават пред изхода на пожарната станция и с ожесточен лай да предупреждават минувачите и преминаващите превозни средства да се пазят, че всеки момент от там ще излети пожарен екипаж с важна и отговорна мисия, за която и те са отговорни.

Блясък и гордост

Първите пожарни команди били много горди с работата си и оборудването. Пожарните униформи, каските, брадвите и коланите трябвало да бъдат безупречни. Пожарните екипажи се снабдявали с полирана кожа, хромирани детайли, боядисани в ярки цветове с блестящ лак и

красиво конско обмундиране. При всяка възможност гордо дефилирали из града. При всичко това, много от пожарникарите, чули за красивите петнисти кучета и поискали да имат такива и в своята команда. Масово пожарните служби се обзавеждали и обучавали в работата своите четириноги приятели. Освен полезни, кучетата били и очарователно допълнение към целия блясък. Далматинците се поддавали на обучение, били интелигентни и схватливи и били много

полезни на пожарникарите. Естествено, при такова повишено търсене на далматинци не всички пожарни команди могли да се похвалят с прекрасните питомци. Трудно се намирали, а и голяма част от тяхното поколение се раждали глухи. Независимо от това те намерили трайно своето място в пожарните служби.

В наши дни.

Бихте си помислили, че с навлизането на автомобилите, далматинците бързо ще бъдат забравени, но това не е така. Първите автомобили били снабдени със специално място зад предния калника на автомобила, от страната на шофьора, предназначено само за талисмана на пожарникарите.

В наши дни далматинците могат да се видят возейки се в кабината с пожарния екип и са неотменима част от него. Често хората са виждали далматинци в противопожарните автомобили в Ню Йорк, Манхатън и други градове на САЩ.

НАЦИОНАЛНА БЛАГОТВОРИТЕЛНА
КАМПАНИЯ ЗА ПОДПОМАГАНЕ
НА ДЕЦАТА НА ЗАГИНАЛИТЕ
И ПОСТРАДАЛИТЕ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕ
НА СЛУЖЕБНИТЕ ЗАДЪЛЖЕНИЯ
СЛУЖИТЕЛИ НА МВР

ЗА АБОНАТИТЕ НА ВСИЧКИ МОБИЛНИ
ОПЕРАТОРИ ИЗПРАТЕТЕ **SMS НА 1866**

ЦЕНА 1.00 ЛВ. БЕЗ ДДС

ГЛАСОВО ОБАЖДАНЕ НА ТЕЛ. 0900 5 1866

ЦЕНА 0.99 ЛВ. БЕЗ ДДС